

F. t. l. vedr. Statens Kunstfond

Lovforslag nr. L 94. Fremsat den 24. november 1993 af kulturministeren (Jytte Hilden)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Statens Kunstfond**§ 1**

I lov nr. 163 af 12. april 1978 som ændret ved lov nr. 275 af 13. maj 1987 om Statens Kunstfond foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres: »ministeren for kulturelle anliggender« til: »kulturministeren«, »Ministeren for kulturelle anliggender« til: »Kulturministeren«, »fondet« til: »fonden«, og »Fondet« til: »Fonden«.

2. § 1, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Fondens virksomhed omfatter den bildende kunst, den litterære kunst, tonekunsten, kunsthåndværket, den kunstneriske formgivning, arkitekturen, filmkunsten og teaterkunsten samt andre former for kunstnerisk skabende virksomhed, som kan sidestilles med de nævnte, og som ikke kan få statsstøtte efter anden lovgivning.«

3. § 4, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Til at administrere fondens midler nedsættes 2 udvalg for den bildende kunst, 1 udvalg for den litterære kunst, 1 udvalg for tonekun-

sten, 1 udvalg for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning, 1 udvalg for arkitekturen og 1 udvalg for film- og teaterkunsten.«

4. § 5, stk. 1, nr. 7, affattes således:

»7) 2 medlemmer udpeges af Dansk Forfatterforening og Danske Skønlitterære Forfattere i fællesskab.«

5. I § 5, stk. 1, indsættes efter nr. 17 som nye numre:

»18) 1 medlem udpeges af Det Danske Filminstitut og Statens Filmcentral i fællesskab.«

19) 2 medlemmer udpeges af Teaterrådet.«
Nr. 18 bliver herefter nr. 20.

6. I § 6, stk. 1 ophæves 2. pkt.

7. I § 7, ophæves stk. 3.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Den gældende lov nr. 163 af 12. april 1978 om Statens Kunstfond blev fremsat i form af en ny lov efter lovændringen i 1969. Det foreliggende lovforslag er udarbejdet som revision af loven. Med hensyn til de nærmere bestemmelser i og motiver til den gældende lov om Statens Kunstfond henvises til FT 1977-78 sp. 1395, sp. 2632-2646, sp. 7846-7869, og sp. 8320-8321, till. A sp. 1447-1486, till. B sp. 603-650 og till. C sp. 407-412.

Til brug ved overvejelserne vedrørende lovens revision har der foreligget udtalelser fra følgende organisationer og institutioner:

Statens Kunstfonds repræsentantskab og Statens Kunstfonds bestyrelse, Det Danske Filminstitut, Industrielle Designere Danmark, Statens Museumsnævn, Statens Filmcentral, Dansk Komponistforening, Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer, Teaterrådet, Kommunernes Landsforening, Københavns Magistrat, Frederiksberg Kommune og Akademiet for de skønne Kunster, Akademirådet.

Der er i kunstlivet bred enighed om, at loven om Statens Kunstfond har virket efter sin hensigt og der har ikke været udtrykt ønsker om ændringer af de grundlæggende principper, som fondens virksomhed hviler på. Fondens udvalg skal således fortsat sikres uafhængighed i deres kunstneriske afgørelser, og kvaliteten i den kunstneriske produktion og i det kunstneriske talent gælder fortsat som det afgørende kriterium for den støtte, der kan ydes af fonden.

Lovforslaget indeholder en udvidelse af fondens virksomhed til også at omfatte de skabende kunstnere indenfor filmkunsten og teaterkunsten. Det fremgår af bemærkningerne til tidligere lovforslag, at kulturministeren bør være opmærksom på spørgsmålet om eventuelle fremtidige udvidelser af lovens område til andre grupper af skabende kunstnere. Spørgsmålet har været rejst i henvendelser fra film- og scenekunstens organisationer samt indgået i drøftelserne på Kulturministeriets konference om loven om Statens Kunstfond i 1993. På denne baggrund har ministeriet fundet det rigtigt, at der åbnes mulighed for, at filmens og teatrets skabende kunstnere kan

tildeles såvel arbejdslegater som livsvarige statsydelse på finansloven. Det foreslås derfor, at der oprettes et udvalg for teatrets og filmens skabende kunstnere således, at der i overensstemmelse hermed tillige skabes mulighed for at tildele livsvarige statsydelse på finansloven til filminstruktører, teaterinstruktører, scenografer og koreografer. Hvad særligt angår inddragelsen af koreografer under fondens område, er det ministeriets opfattelse, at den moderne dans i dens forskellige udtryksformer repræsenterer en meget betydningsfuld kunstnerisk fornyelse, der i stadig højere grad har relationer til andre kunstarter. Med hensyn til filminstruktører tænkes der på spillefilminstruktører såvel som kortfilminstruktører. Det er hermed alene tilsigtet, at det nye udvalg skal varetage støttevirksomhed overfor filmkunstens og teaterkunstens skabende kunstnere i overensstemmelse med de almindelige retningslinier, som Statens Kunstfonds øvrige udvalg indenfor hver deres kunstarter følger.

Spørgsmålet om en deling af udvalget for tonekunst i et udvalg for den klassiske musik og et for den rytmiske musik under en fælles formand og en tilsvarende opdeling af udvalget for kunsthåndværk og den kunstneriske formgivning er indgået i overvejelserne. Ministeriet har dog ikke fundet det hensigtsmæssigt at gennemføre en større forøgelse af antallet af udvalg. Med hensyn til tonekunstudvalget er ministeriet indstillet på at opretholde den hidtidige praksis med at sammensætte udvalget således, at der vil være 2 medlemmer, der kan læse partiturer.

Hvad særligt angår udvalget for arkitekturen blev det på ministeriets konference om Statens Kunstfond henstillet, at der i lovforslagets bemærkninger i modsætning til den gældende lovs bemærkninger åbnes mulighed for, at udvalget i sin funktionsperiode gives adgang til at støtte hele det arkitektfaglige felt således, at udvalget kan støtte udførelsen af arkitekturværker i samarbejde med en bygherre. I betragtning af bygningskunstens betydning for den almindelige menneskelige trivsel og den relativt begrænsede mulighed for udførelse af gennemført eksperimenterende konkret byggeri er det ministeriets

opfattelse, at der bør gives mulighed herfor. Kulturministeren fastsætter nærmere regler for, hvorledes den økonomiske støtte til sådanne byggeprojekter skal ydes.

Med hensyn til de billedkunstneriske udvalg foreslås det, at det ene medlem af det billedkunstneriske udsmynkningsudvalg bør være en arkitekt.

Fondens udvalg har indenfor deres respektive områder hidtil fordelt støtten af Statens Kunstfonds rådighedssum som arbejds- og rejselegater, tilskud til aktiviteter og produktionspræmier m.v. Det har hidtil været antaget, at der ikke har været adgang til at yde indtægtsregulerede støttebeløb af rådighedssummen. Med det formål at udvide mulighederne for at sikre kvalificerede kunstnere arbejdsro og formidske deres behov for at tage andet arbejde ved siden af den kunstneriske virksomhed foreslås der åbnet mulighed for, at udvalgene indenfor hver kunststart i et vist omfang kan tildele et antal kunstnere en 3-årig indtægtsreguleret garanti af størrelsesorden maksimalt 150.000 årligt. I det omfang udvalgene ønsker at gøre brug af denne støtteform, vil kulturministeren fastsætte nærmere regler herfor.

I erkendelse af at Kunstfondens midler til støtte af den professionelle skabende kunst bør styrkes ikke mindst på baggrund af de midler, der er stillet til rådighed for den i 1990 oprettede Kulturfond, er der på forslag til finanslov for 1994 sket en forøgelse af fondens rådighedssum med 25 mill. kr. Om den nærmere fordeling af dette beløb mellem udvalgene henvises til bilag 1. Af beløbet foreslås afsat 0,7 mill. kr. til 10 nye livsvarige statsydelse på finansloven til de skabende kunstnere indenfor film- og teaterkunsten. I forbindelse med den seneste lovrevision i 1978 blev der indført en ændring af reglerne om de hidtidige livsvarige hædersgaver og statsydelse på finansloven. Der gennemførtes en ordning, hvorved hædersgaverne skulle aftrappes og efterhånden konverteres til nye indtægtsregulerede statsydelse, hvis samlede antal blev fastsat til ialt 207. Det indgår i ordningen, at der udløses 4 indtægtsregulerede statsydelse hver gang en hædersgave bortfalder. Der resterer for tiden 4 hædersgaver. Den igangværende konvertering af hædersgaverne til statsydelse i henhold til den gældende lov er således ikke afsluttet.

Det foreslås på denne baggrund, at der udover de 10 nye statsydelse indgår 8 nye ydelse til film- og teaterkunstnere på lige fod med de resterende 16 statsydelse i den fortsatte konvertering således, at der for fremtiden ved hver af de resterende 4 hædersgavers bortfald vil blive udløst 6 nye statsydelse, heraf 2 til filmens og teatrets skabende kunstnere. Da en del af statsydelseerne til filmens og teatrets skabende kunstnere således først udløses gradvist fore-

slås det, at den hertil svarende andel af bevillingen, som udgør 0,5 mill. kr., tillægges det nye 3-mandsudvalg for filmkunsten og teaterkunsten i den mellem-liggende periode.

Med hensyn til sammensætningen af Kunstfondens repræsentantskab finder ministeriet ikke grundlag for at foreslå udvidelse heraf, bortset fra den nødvendige forøgelse af repræsentantskabet som følge af fondens udvidelse med et nyt udvalg. Det er dog fundet hensigtsmæssigt at inddrage foreningen Danske Skønlitterære Forfattere i valget af de 2 organisationsudpegede litterære medlemmer af repræsentantskabet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

På grund af ændringen i ministeriets officielle navn til Kulturministeriet bør følgerne heraf fremgå af lovens tekst. Det findes endvidere at være i bedre overensstemmelse med moderne sprogbrug at betegne fonden som et ord af fælleskøn.

Til nr. 2

Bestemmelsen svarer til § 1 i den gældende lov med den ændring, der følger af, at fondens virksomhedsområde udvides til at omfatte de skabende kunstnere indenfor dansk teater og film, det vil sige spille- og kortfilminstruktører, teaterinstruktører, scenografer og koreografer.

Fondens formål er uændret at virke til fremme af dansk skabende kunst gennem foranstaltninger, der tilsigter at bedre vilkårene for den kunstneriske produktion.

Til nr. 3

Der er alene foretaget den ændring af § 4, at der indholdsmæssigt er tilføjet udvalget for film og teater som følge af udvidelsen af fondens virksomhedsområde.

Til nr. 4

Efter etableringen af foreningen Danske Skønlitterære Forfattere har ministeriet fundet, at denne forening bør inddrages i valget af de 2 organisationsudpegede litterære medlemmer af repræsentantskabet i fællesskab med Dansk Forfatterforening.

Til nr. 5

Udvidelsen af fondens repræsentantskab skyldes det nye virksomhedsområde indenfor teater og film. Kulturministeriet ønsker principielt at begrænse udvidelsen af antallet af medlemmer af repræsentant-

skabet til det mest nødvendige. Derfor foreslås det, at de 2 officielle filminstitutioner, Det Danske Filminstitut og Statens Filmcentral i fællesskab udpeger 1 medlem. Teaterrådet foreslås at udpege 2 medlemmer, idet der bliver tale om at dække de forskelligartede områder teaterinstruktion, scenografi og koreografi.

Til nr. 6 og 7

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til § 2

Ved udarbejdelsen af lovforslaget og de dertil knyttede bevillingsmæssige beregninger er det forudsat, at loven træder i kraft i finansåret 1994.

Bilag 1

Lovforslagets administrative, personalemæssige og økonomiske konsekvenser

Lovforslaget indebærer oprettelse af et nyt 3-mandsudvalg under Statens Kunstfond. Udvalget vil blive honoreret svarende til de eksisterende 3-mandsudvalg. Til betjening af det nye udvalg vil en mindre personaleforøgelse på 1/2 årsværk i Kunstfondens sekretariat være nødvendig. Ressourcer hertil vil blive tilvejebragt ved omprioriteringer inden for lønsrammen.

Det ordinære rådighedsbeløb til Statens Kunstfond er på FFL 94 opført med 29,3 mio. kr.

Lovforslaget indebærer en ekstra bevilling på 25 mio. kr. årligt til Statens Kunstfond. Af dette beløb afsættes 0,7 mio. kr. til nye livsvarige statsydelse på finansloven til film- og teaterkunstnere. Desuden afsættes 0,4 mio. kr. til de øgede administrative udgifter.

Statens Kunstfonds samlede rådighedsbeløb i 1994 vil herefter være 53,2 mio. kr., der fordeles som det fremgår af nedenstående oversigt (til sammenligning er anført fordelingen i 1991-93):

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
	Mill. kr.						
Det billedkunstneriske udsmykningsudvalg	9,2	9,3	10,0	10,0			
Det billedkunstneriske indkøbs- og legatudvalg	6,1	6,2	8,7	9,4			
Det litterære udvalg	4,4	4,4	6,7	8,6			
Tonekunststudvalget	3,3	3,3	5,6	7,5			
Udvalget for kunsthåndværket og den kunstneriske udformning	2,9	2,9	5,1	6,5			
Arkitekturudvalget	2,0	2,0	4,2	6,6			
Ydelser for de efterladte, konservering mv.	1,1	1,1	1,5	1,5			
Udvalget for teater- og filmkunstnere	—	—	—	3,1			
Ialt	29,0	29,2	41,8	53,2	53,0	53,0	52,9

Lovforslaget har ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for amter eller kommuner.

Lovforslaget har ingen erhvervsøkonomiske eller miljømæssige konsekvenser.

Bilag 2

I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget

§ 1

I lov nr. 163 af 12. april 1978 som ændret ved lov nr. 275 af 13. maj 1987 om Statens Kunstfond foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres: »ministeren for kulturelle anliggender« til: »kulturministeren«, »Ministeren for kulturelle anliggender« til: »Kulturministeren«, »fondet« til: »fonden«, og »Fondet« til: »Fonden«.

2. § 1, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Fondens virksomhed omfatter den bildende kunst, den litterære kunst, tonekunsten, kunsthåndværket, den kunstneriske formgivning, arkitekturen, filmkunsten og teaterkunsten samt andre former for kunstnerisk skabende virksomhed, som kan sidestilles med de nævnte, og som ikke kan få statsstøtte efter anden lovgivning.«

Stk. 2. Fondets virksomhed omfatter den bildende kunst, den litterære kunst, tonekunsten, kunsthåndværket, den kunstneriske formgivning og arkitekturen samt andre former for kunstnerisk skabende virksomhed, som kan sidestilles med de nævnte, og som ikke kan få statsstøtte efter anden lovgivning.

3. § 4, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Til at administrere fondens midler nedsættes 2 udvalg for den bildende kunst, 1 udvalg for den litterære kunst, 1 udvalg for tonekunsten, 1 udvalg for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning, 1 udvalg for arkitekturen og 1 udvalg for film- og teaterkunsten.«

§ 4. Til at administrere fondets midler nedsættes 2 udvalg for den bildende kunst, 1 udvalg for den litterære kunst, 1 udvalg for tonekunsten, 1 udvalg for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning og 1 udvalg for arkitekturen. Af udvalgene for den bildende kunst administrerer det ene de til anvendelse efter § 2, nr. 3, beregnede fondsmidler og det andet de midler, der iøvrigt er beregnet anvendt til den bildende kunst.

4. § 5, stk. 1, nr. 7, affattes således:

»7) 2 medlemmer udpeges af Dansk Forfatterforening og Danske Skønlitterære Forfattere i fællesskab.«

5. I § 5, stk. 1, indsættes efter nr. 17 nye numre:

»18) 1 medlem udpeges af Det Danske Filminstitut og Statens Filmcentral i fællesskab.«

19) 2 medlemmer udpeges af Teaterrådet.«

§ 5. Der nedsættes et repræsentantskab til at følge fondets virksomhed. Repræsentantskabet udpeges således:

1) Hvert af partierne, der er repræsenteret i finansudvalget, udpeger 1 medlem.

2) 3 medlemmer udpeges af kommunale råd og organisationer, således at 1 udpeges af Københavns Magistrat, 1 af Amtsrådsforeningen i Danmark og 1 af Kommunernes Landsforening.

3) 3 medlemmer udpeges af de humanistiske fakulteter ved Københavns, Århus og Odense Universiteter.

4) 3 medlemmer udpeges af Billedkunstnerenes Forbund.

5) 1 medlem udpeges af de kunstnersammenslutninger, som efter kriterier, der

fastsættes ved forhandling mellem Akademirådet og billedkunstnerne, har udpegelsesret til repræsentantskabet.

- 6) 3 medlemmer udpeges af Akademirådet.
- 7) 2 medlemmer udpeges af Dansk Forfatterforening.
- 8) 1 medlem udpeges af Danske Dramatikeres Forbund.
- 9) 2 medlemmer udpeges af Det Danske Akademi.
- 10) 2 medlemmer udpeges af Dansk Komponistforening.
- 11) 1 medlem udpeges af Statens Musikråd.
- 12) 1 medlem udpeges af Musikkonservatoriernes Fællesråd.
- 13) 1 medlem udpeges af Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer.
- 14) 1 medlem udpeges af Danske Kunsthåndværkeres Landssammenslutning.
- 15) 1 medlem udpeges af Industrielle Designere Danmark.
- 16) 1 medlem udpeges af Danske Arkitekters Landsforbund.

17) 1 medlem udpeges af Danmarks Biblioteksforening.

18) 1 medlem kan udpeges af ministeren for kulturelle anliggender, der tillige udpeger repræsentantskabets formand blandt medlemmerne.

6. I § 6, stk. 1 ophæves 2. pkt.

§ 6. Til de i § 2 nævnte formål yder staten et årligt tilskud til fondet. Beløbet er for finansåret 1977-78 fastsat til 8,8 mill. kr. Beløb, der ikke anvendes i et finansår kan overføres til næste finansår.

7. I § 7, ophæves stk. 3.

Stk. 3. Ministeren kan forlænge den 3-årige beskikkelsesperiode for medlemmerne af de udvalg, der er beskikket for perioden 1. april 1977 til 31. marts 1980, indtil 31. december 1980 og forkorte beskikkelsesperioden for medlemmerne af de udvalg, der beskikkes efter 1. april 1978, således at beskikkelsesperioden udløber 31. december 1980.